

پیش‌بینی شکوفایی معلم بر اساس خلاقیت هیجانی و رویکردهای تدریس در آموزگاران

رقیه بشیر^۱، مریم حسینیلو^۲، شهلا علیلو^۳

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تبریز، ایران.
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی پیام نور تبریز، ایران.
۳. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوی، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول).

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره پنجم، شماره بیستم، زمستان ۱۴۰۲، صفحات ۱۸۵-۲۰۰

چکیده

تحقیق حاضر با هدف پیش‌بینی شکوفایی معلم بر اساس خلاقیت هیجانی و رویکردهای تدریس در آموزگاران انجام گرفت. روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری تحقیق معلمان زن و مرد شهرستان خوی بودند. از طریق جدول مورگان ۳۰۲ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبتی تصادفی استفاده شد. از پرسشنامه‌های پرسشنامه شکوفایی (پرما) (کرن، ۲۰۱۴)، خلاقیت هیجانی (آوریل، ۱۹۹۹) و رویکردهای تدریس (تریگول، ۲۰۰۵) برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام انجام گرفت. یافته‌های تحقیق نشان داد که شکوفایی معلم بر اساس مؤلفه‌های خلاقیت هیجانی و رویکردهای آموزشی دانش‌آموز محور قابل پیش‌بینی است.

واژه‌های کلیدی: شکوفایی، خلاقیت هیجانی، رویکردهای تدریس.

مقدمه

اخیراً شکوفایی در روانشناسی مثبت در مدل پرما^۱ (هیجانان مثبت، مشغولیت، روابط، معنا و دستاورد) یک نظریه جامع از بهزیستی را گرد هم می‌آورد؛ و حداکثر بهزیستی روانی تنها زمانی رخ می‌دهد که فرد سطحی از سلامتی را از هر بعد یا جزء تجربه کند. بهزیستی اثراتی مانند کاهش خطر بیماری قلبی، کاهش روزهای کاری از دست‌رفته، کاهش خطر ابتلا به بیماری‌های جسمی مزمن به دنبال دارد (محمدجانی، رضایی، محمدی فر و همکاران، ۱۳۹۹). شکوفایی معلمان می‌تواند تحت عوامل مختلف فردی و محیطی مانند حمایت اجتماعی، خلاقیت هیجانی و رویکردهای تدریس قرار بگیرد که در تحقیق حاضر موردتوجه قرار گرفته است. خلاقیت منتج از هیجانان باعث بهبود و افزایش آمادگی فرد برای انجام فعالیت‌های مختلف می‌شود. در این مواقع افراد در مقابل موانع و مشکلات انعطاف‌پذیر می‌شوند. خلاقیت عاطفی نوعی ابراز خود به شیوه‌ای جدید است که بر اساس آن خطوط فکری فرد توسعه‌یافته و روابط بین فردی او افزایش می‌یابد (عظیمیان و عجم، ۱۳۹۸). درواقع این تعریف شامل سه مؤلفه نوآوری، اثربخشی و صداقت است. خلاقیت عاطفی منجر به افزایش اعتمادبه‌نفس، نگرش مثبت، بهبود تعاملات اجتماعی می‌شود (رضایی، حسینی منش، مک‌وند حسینی، ۱۳۹۶).

معلمان به دو روش آموزش می‌دهند: انتقال مستقیم دانش و روش تدریس سازنده گرا. درروش انتقال مستقیم دانش، معلم وظیفه تدریس را بر عهده دارد و تدریس معلم بر اساس محتوای کتاب‌های درسی و تجربیات کسب‌شده وی در حین تدریس است. اگر دانش‌آموزان در مورد موضوع سؤال یا ابهامی دارند، معلم با توضیح بیشتر به سؤالات دانش‌آموزان پاسخ می‌دهد.

روش تدریس سازنده گرایی نوعی فعالیت آموزشی اکتشافی است و درنتیجه تعامل بین معلم و دانش‌آموز ایجاد می‌شود. این معلمان به دانش‌آموزان فرصت می‌دهند تا محیط آموزشی را کشف کنند. درروش تدریس سازنده گرا، دانش‌آموزان مسئول نحوه انجام تکالیف و حل مسائل هستند و معلم بر نحوه کشف و ارائه راه‌حل‌ها و انتخاب راه‌حل‌های مناسب توسط دانش‌آموزان نظارت می‌کند (قاسمی، کدیور و کرامتی، ۱۳۹۷). معلمان با رویکرد دانش‌آموز محور در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان سهیم هستند و توانایی معلمان باتجربه و خودکارآمدی بالا بیشتر از توانایی معلمان باتجربه و خودکارآمدی پایین در ارائه یادگیری عمیق به دانش‌آموزان است. نوع رویکرد تدریس انتخابی معلمان به‌عنوان شاخص عملکرد بر یادگیری دانش‌آموزان تأثیر دارد (قاسمی، کدیور و کرامتی، ۱۳۹۷). با توجه به تأثیرات مثبت حمایت اجتماعی، خلاقیت هیجانی و رویکردهای تدریس، هدف تحقیق حاضر پیش‌بینی شکوفایی معلمان بر اساس حمایت اجتماعی، خلاقیت هیجانی و رویکردهای تدریس است.

در سال‌های اخیر، روان‌شناسی مثبت‌گرا تمایل زیادی به تمرکز بر نقاط قوت فردی افراد داشته است که شکوفایی^۲ بیشترین سهم را داشته است (سکزنت میهالی و شرنوف^۳، ۲۰۰۸). شکوفایی یک ساختار چندبعدی است، به این معنی که از چندین قسمت مهم تشکیل یافته است و حداکثر شکوفایی تنها زمانی رخ می‌دهد که فرد سطحی از سلامت را در هر بعد یا جزء تجربه نماید

^۱ - PERMA

^۲ - flourishing

^۳ - Csikszentmihalyi, & Shernoff

(سلیگمن^۱، ۲۰۱۱). شکوفایی ترکیبی از احساس خوب و عملکرد مؤثر در زندگی است که مترادف با سطح بالای بهزیستی روانی است و سلامت روان را به طور کلی بیان می‌کند (هوپرت^۲، ۲۰۰۹). سلیگمن جنبه‌های شناخته شده شکوفایی را در مدل پرما^۳ (احساسات مثبت، مشغول بودن، روابط، معنا و پیشرفت و دستاورد) ترکیب کرد و یک نظریه جامع از شکوفایی ارائه کرده است (شریفیان، فتح‌آبادی، شکری و قنبری، ۱۳۹۸). شکوفایی مزایای بی‌شماری دارد. به عنوان مثال کیز^۴ (۲۰۰۷) در تحقیق خود نشان داد که استفاده بهتر از زمان، انعطاف‌پذیری بیشتر، سلامت جسمانی بهتر و روابط بهتر با دیگران نتیجه شکوفایی بیشتر است. در این راستا محققان تأکید می‌کنند که شکوفایی تحت تأثیر شرایط اجتماعی، محیط و ویژگی‌های شخصیتی، عواطف، روابط مثبت، تجربه‌گرایی و مسئولیت‌پذیری و راهبردهای خود مدیریتی است (محمدجانی، رضایی، محمدی فر و هژبریان، ۱۳۹۹)؛ بنابراین در تحقیق حاضر متغیرهای خلاقیت هیجانی و رویکردهای تدریس مورد بررسی قرار می‌گیرد.

خلاقیت هیجانی^۵ در حوزه احساسات و هیجانات قرار می‌گیرد. خلاقیت هیجانی به معنای ابراز وجود به شیوه‌ای جدید است که در آن خط فکری فرد توسعه می‌یابد و روابط بین فردی او افزایش می‌یابد. سه مفهوم صداقت، بداعت و اثربخشی در این تعریف نهفته‌اند (اوریل و نانلی^۶، ۲۰۱۰). خلاقیت ناشی از هیجان‌ها باعث بهبود و افزایش آمادگی فرد برای انجام فعالیت‌های مختلف می‌شود که در این صورت انعطاف‌پذیری افراد در مواجهه با موانع و مشکلات افزایش می‌یابد (عظیمیان و عجم، ۱۳۹۸). یافته‌های تحقیق عجم، بادنوا، عبداللهی و مومنی مهموئی (۱۳۹۵) نشان داد که بین خلاقیت هیجانی و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. در مطالعه‌ای دیگر زیرک، عباسپور، طبقه دهی و صادقی (۱۳۹۷) به این نتیجه دست یافتند که خلاقیت هیجانی بر عملکرد شغلی معلمان مقطع متوسطه تأثیر دارد.

تدریس هسته اصلی تعلیم و تربیت و تلاش برای دستیابی به یادگیری است. تقسیم رویکردهای تدریس^۷ به معلم محوری و دانش‌آموز محوری مورد توجه بسیاری از صاحب‌نظران حوزه تربیت و روانشناسی تربیتی قرار گرفته است. طرفداران رویکرد تدریس معلم محور خاطرنشان می‌کنند که نقش معلم به عنوان انتقال‌دهنده اطلاعات به دانش‌آموزان مورد تأکید است و بنابراین به تدریس مطالب و محتواهای آموزشی به عنوان وظیفه اصلی خود توجه می‌کنند. در رویکرد تدریس دانش‌آموز محور، فراگیران در نحوه اجرای آن‌ها منفعل نیستند، اغلب از طریق کار گروهی حاکم بر این نوع کلاس‌ها، یا حتی دقیق‌تر، تمرکز بر روش‌هایی مانند پروژه‌های واقعی، نوشتن، آزمایش و فعالیت فردی و جمعی هستند (سیف، ۱۳۹۵).

در اهمیت رویکردهای تدریس باید بیان کرد که رویکردهای تدریس به نوعی جهت‌گیری عمومی معلم است که مبنای تصمیم‌گیری در همه عرصه‌های آموزشی است و اعتقاد بر این اساس بوده است، زیرا رویکرد تدریس زمینه‌های نظم و انضباط کلاسی سازمان‌دهی و ارزیابی فعالیت‌ها، تعامل معلم و دانش‌آموز و حتی تربیت معلم را تحت الشعاع قرار می‌دهد (محمدی پویا،

¹ - Seligman

² - Huppert

³ - Positive emotion, Engagement, Relationship, Meaning and Achievement (PERMA).

⁴ - Keyes

⁵ - Emotional creativity

⁶ - Averill, & Nunley

⁷ - Teaching approaches

محمدی پویا، زارعی و خسروی، ۱۳۹۸). درباره رویکرد دانش‌آموز محور گرانویل-چپمن^۱ (۲۰۲۱) بیان می‌کنند که تمرکز بر نتایج دانش‌آموز می‌تواند شکوفایی معلمان را به دنبال داشته باشد زیرا می‌تواند حس معنا و هدف معلمان را افزایش دهد. پژوهش اسپرولس^۲ (۲۰۱۸) نشان داد که شیوه‌های تدریس معلمان با شکوفایی معلمان رابطه دارد.

با توجه به آنچه گفته شد، رکن اصلی شکوفایی آموزش و پرورش در هر کشور معلمان آن هستند. معلمان بار اصلی تربیت دانش‌آموزان و آماده‌سازی آن‌ها را برای زندگی به دوش می‌کشند. برای اینکه بتوانند نقش خود را به درستی ایفا کنند و نسلی خوب تربیت کنند، باید از شکوفایی کافی برخوردار باشند تا بتوانند روابط خوب، رفتارهای اجتماعی مؤثر، سلامت لازم و... را داشته باشند علاوه بر این، پیامدهای شکوفایی معلم در نهایت به دانش‌آموزان مربوط می‌شود، همان‌طور که تحقیقات نشان داده است، این متغیرها با تدریس مؤثر، تاب‌آوری در تدریس و انگیزه و پیشرفت دانش‌آموزان نیز مرتبط هستند (هژبریان، رضایی، بیگدلی، نجفی و همکاران، ۱۳۹۷). با توجه به پژوهش‌های انجام‌گرفته، مشاهده می‌گردد که در حیطه موضوع تحقیق حاضر تحقیق‌چندانی انجام نگرفته و در این حیطه خلأ پژوهشی مشاهده می‌گردد. لذا هدف تحقیق حاضر پاسخگویی به این سؤال است که آیا شکوفایی معلم بر اساس خلاقیت هیجانی و رویکردهای تدریس قابل پیش‌بینی است؟ ضرورت تحقیق حاضر در این است که شکوفایی معلم موضوعی است که موضوع تحقیقات زیادی بوده است. با این حال، مطالعات عمدتاً بر مشکلات معلمان متمرکز شده است، نه بر نقاط قوت یا شکوفایی آن‌ها (هوی و تارتر^۳، ۲۰۱۱). درواقع، نکات برجسته در مطالعات سلامت معلمان شامل اضطراب، افسردگی، ناامیدی و فرسودگی شغلی است (کرن، وترس، آدلر و هیت^۴، ۲۰۱۴)؛ و این مطالعات در نهایت به درک جامعی از رفاه معلمان منجر نشده است. واضح است که مشکلات باید کنترل و کاهش یابد، اما همان‌طور که روانشناسان مثبت اندیش می‌گویند، اگر به زندگی خوب علاقه‌مندیم باید به شاخص‌های توسعه انسانی توجه جدی داشته باشیم. در راستای مطالب بیان‌شده، نتیجه تحقیق (هژبریان، رضایی، بیگدلی، نجفی و همکاران، ۱۳۹۷) نشان داد که ۴/۶ درصد معلمان پژمرده، ۴۱/۸ درصد نسبتاً شکوفا و ۵۳/۶ درصد شکوفا می‌باشند؛ بنابراین ضرورت دارد که شکوفایی معلمان و متغیرهای مرتبط با شکوفایی معلمان مانند خلاقیت هیجانی، رویکردهای تدریس مورد بررسی قرار گیرد.

روش پژوهش

عنوان پژوهش حاضر پیش‌بینی شکوفایی معلم بر اساس خلاقیت هیجانی و رویکردهای تدریس است. متغیر شکوفایی معلم متغیر وابسته (ملاک) و متغیرهای خلاقیت هیجانی و رویکردهای تدریس متغیرهای مستقل (پیش‌بین) هستند. چون در تحقیق حاضر هدف بررسی روابط بین متغیرها است پس روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی است. تجزیه و تحلیل داده‌های به دست از پرسشنامه در ابتدا وارد نرم‌افزار spss-26 می‌شود سپس آمار توصیفی و در مرحله آخر تحلیل آمار استنباطی انجام می‌گیرد. فرضیه‌های تحقیق با ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام انجام گرفته شده است. جامعه،

¹ - Granville-Chapman

² - Sproles

³ - Hoy WK, Tarter

⁴ - Kern, Waters, Adler, White

حجم نمونه و روش نمونه‌گیری پژوهش حاضر کلیه معلمان زن و مرد مقطع ابتدایی که در آموزش و پرورش شهرستان خوی هم داخل شهرستان و هم اطراف (روستاها) خدمت می‌کنند، جامعه آماری تحقیق را تشکیل می‌دهند. تعداد جامعه آماری با استعلام از آموزش و پرورش شهرستان خوی برابر با ۱۴۱۳ (۸۹۷ زن؛ ۵۱۶ مرد) بودند. حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان ۳۰۲ نفر به دست آمد. برای انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبتی تصادفی (زن = ۱۹۲ و مرد = ۱۱۰) استفاده شده است. در این تحقیق از ۳ پرسشنامه برای جمع‌آوری داده استفاده می‌گردد که در این قسمت درباره آن‌ها توضیحاتی ارائه می‌شود.

۱- پرسشنامه شکوفایی^۱ (پرما): پرسشنامه پرما در محل کار توسط کرن در سال ۲۰۱۴ طراحی شده است. در ایران ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسشنامه توسط شریفیان، فتح‌آبادی، شکری و قنبری (۱۳۹۸) در جامعه آماری معلمان مورد بررسی قرار داده است. پرسشنامه دارای ۲۳ سؤال و در طیف لیکرت (صفر تا ۱۰) نمره‌گذاری می‌گردد. پرسشنامه پنج بعد شکوفایی از قبیل هیجان مثبت (۳ گویه)، مشغولیت مثبت (۳ گویه)، روابط مثبت (۳ گویه)، معنای مثبت (۳ گویه) و دست آوردهای مثبت (۳ گویه) است. علاوه بر آن نیز شادی (یک گویه)، هیجان منفی (۳ گویه) و سلامت (۳ گویه) و تنهایی (یک گویه) نیز هست. باتلر و کرن (۲۰۱۶)، آلفای کرونباخ را ۰/۹۴ محاسبه کرده‌اند و مرادی، خانجانی و عسگری (۱۴۰۰)، آلفای کرونباخ را ۰/۹۵ محاسبه کرده‌اند.

۲- پرسشنامه خلاقیت هیجانی^۲ (آوریل، ۱۹۹۹): پرسشنامه خلاقیت هیجانی توسط آوریل در سال ۱۹۹۹ طراحی شده است. این پرسشنامه در ایران برای اولین بار توسط جوکار و همکاران (۱۳۸۹) از نظر ویژگی‌های روان‌سنجی مورد بررسی قرار گرفته است و از نظر روایی و پایایی تأیید شده است. بعد از آن در سال ۱۳۹۴ هنجاریابی آن انجام گرفته است. گویه‌های این پرسشنامه در پژوهش ثابت (۱۳۹۴) از ۳۰ سؤال به ۱۹ سؤال کاهش یافت. خرده مقیاس‌های این پرسشنامه عبارت‌اند از: نوع آوری (۷ گویه)، اثربخشی و اصالت (۹ گویه) و آمادگی (۳ گویه) که در طیف ۵ درجه خیلی کم برابر یک تا خیلی زیاد برابر ۵ نمره‌گذاری انجام می‌گیرد. آوریل از تحلیل عاملی برای روایی پرسشنامه استفاده کرد و همچنین ضریب آلفای کرونباخ را برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۹۱ به دست آورد (ثابت، ۱۳۹۴). در پژوهش ثابت (۱۳۹۴) روایی پرسشنامه با استفاده از تحلیل عاملی تأیید و اکتشافی مورد بررسی قرار گرفت که نتیجه آن وجود سه عامل را تأیید کرد و همچنین پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ برای عامل در دامنه بین ۰/۷۸ تا ۰/۸۷ به دست آمد.

۳- پرسشنامه رویکردهای تدریس تریگول و همکاران (۲۰۰۵): این پرسشنامه توسط تریگول در سال ۲۰۰۵ برای سنجش سازه رویکرد معلم به تدریس مورد استفاده قرار گرفته است. در ایران توسط قاسمی، کدیور، کرامتی و عرب زاده (۱۳۹۹) ویژگی‌های روان‌سنجی آن مورد بررسی قرار گرفته است. در تحقیق قاسمی و همکاران (۱۳۹۹) این پرسشنامه مشتمل بر دو خرده مقیاس رویکرد معلم محور (۱۱ سؤال) و رویکرد دانش‌آموز محور (۱۱ سؤال) هست که با طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از بندرت برابر با یک تا همیشه برابر با ۵ نمره‌گذاری می‌گردد. تریگول و همکاران (۲۰۰۵) روایی پرسشنامه را از طریق تحلیل عاملی اکتشافی مورد بررسی قرار داد که نتیجه آن وجود دو عامل را تأیید کرد. همچنین پایایی را با استفاده از آلفای کرونباخ برای رویکردهای

^۱ - Positive emotion, Engagement, Relationship, Meaning and Achievement (PERMA).

^۲ -Emotional creativity Inventory

دانش آموز محور و معلم محور را به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۸۳ گزارش کرده است. در تحقیق قاسمی و همکاران (۱۳۹۹) روایی پرسشنامه با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی منتهی به دو عامل رویکرد دانش آموز محور و معلم محور شد همچنین پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ برای رویکرد معلم محور برابر با ۰/۸۵۸ و برای رویکرد دانش آموز محور برابر با ۰/۸۶۵ به دست آمد.

یافته ها

نتایج یافته های توصیفی حاکی از آن بود که از بین ۲۹۶ نفر معلم، ۱۸۸ نفر از آنان زن و ۱۰۸ نفر از آنان مرد هستند. از بین ۲۹۶ نفر معلم، ۱۲۸ نفر از آنان تا ۱۰ سال؛ ۱۲۰ نفر از آنان بین ۱۱ تا ۲۰ سال و ۴۸ نفر از آنان بیشتر از ۲۰ سال سابقه تدریس داشتند. عدم هم خطی بین متغیرهای پیش بین: این مفروضه از طریق شاخص VIF و تحمل تولرنس انجام می گیرد که از برون دادهای رگرسیون است

جدول ۱. نبود هم خطی بین مؤلفه های حمایت اجتماعی، بین مؤلفه های خلاقیت هیجانی و بین رویکردهای آموزشی

	VIF	تولرنس
مؤلفه های حمایت اجتماعی	۱/۱۲	۰/۸۸
مؤلفه های خلاقیت هیجانی	۱/۲۳	۰/۷۹
رویکردهای آموزشی	۱/۶۳	۰/۶۳

جدول ۲. خلاصه مدل رگرسیون شکوفایی معلم بر اساس خلاقیت هیجانی و رویکردهای آموزشی

	R	R ²	تعدیل شده R ²	خطای استاندارد برآورد
خلاقیت هیجانی	۰/۵۲۲	۰/۲۷۲	۰/۲۷	۱۹/۴۳
دانش آموز محور	۰/۶۳۷	۰/۴۰۶	۰/۴۰	۱۷/۶۱

متغیر ملاک: شکوفایی

متغیر پیش بین: خلاقیت هیجانی و رویکردهای آموزشی

خلاصه مدل رگرسیون شکوفایی آمده است. نتیجه نشان می دهد که ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰/۴۰ است. این نتیجه نشان می دهد که ۴۰ درصد از شکوفایی معلم توسط خلاقیت هیجانی و رویکرد آموزشی دانش آموز محور تبیین شده است.

جدول ۳. آزمون ANOVA برای معناداری مدل رگرسیون شکوفایی معلم بر اساس خلاقیت هیجانی و رویکردهای آموزشی

	مجموع مجذورات (SS)	درجه آزادی	میانگین مجذورات (MS)	F	معنی داری
رگرسیون (R)	۶۲۰۰۴/۶۸	۳	۲۰۶۶۸/۲۳	۶۶/۶۳	۰/۰۰۰۵
باقیمانده (E)	۹۰۵۶۸/۰۳	۲۹۲	۳۱۰/۱۶		
کل (T)	۱۵۲۵۷۲/۷۲	۲۹۵			

مقدار آماره F برابر با ۶۶/۶۳ است که از لحاظ آماری معنادار است ($P < ۰/۰۵$)؛ بنابراین نتیجه آن بیانگر این است که بین متغیرهای پیش بین و ملاک رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول ۴. ضرایب رگرسیون شکوفایی بر اساس حمایت، خلاقیت هیجانی و رویکردهای آموزشی

	ضریب غیر استاندارد	ضریب استاندارد β	t	معنی داری
	B			
مقدار ثابت	۱۹/۷۱		۱/۶۵	۰/۰۹
خلاقیت هیجانی	۰/۸۹		۵/۴۸	۰/۰۰۰۵
رویکرد دانش آموز محور	۰/۷۷		۴/۵۶	۰/۰۰۰۵

جدول بالا سهم هریک از متغیرهای، خلاقیت هیجانی و رویکرد آموزشی دانش آموز را نشان می دهد. همه متغیرهای وارد شده معنی دار هستند. در متغیر خلاقیت هیجانی، حمایت اجتماعی و رویکرد دانش آموز به ترتیب بتای استاندارد برابر با ۰/۲۷۷، ۰/۲۴۲ در سطح $P < ۰/۰۵$ معنی دار بودند. در این مدل رویکرد آموزشی معلم محور نتوانست وارد مدل رگرسیون شود.

جدول ۵. خلاصه مدل رگرسیون شکوفایی معلم بر اساس مؤلفه های خلاقیت هیجانی (نوع آوری، اثربخشی و یگانگی)

	R	R ²	R ² تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
یگانگی	۰/۴۷۰	۰/۲۲۱	۰/۲۱۸	۲۰/۱۰
نوع آوری	۰/۵۲۷	۰/۲۷۸	۰/۲۷۳	۱۹/۳۸
اثربخشی	۰/۵۲۹	۰/۳۰۲	۰/۲۹۵	۱۹/۱۰

متغیر ملاک: شکوفایی

متغیر پیش بین: مؤلفه های خلاقیت هیجانی (نوع آوری، اثربخشی و یگانگی)

خلاصه مدل رگرسیون شکوفایی بر اساس مؤلفه های خلاقیت هیجانی (یگانگی، نوع آوری و اثربخشی) آمده است. نتیجه نشان می دهد که ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰/۲۹۵ است. این نتیجه نشان می دهد که ۲۹/۵ درصد از شکوفایی معلم توسط خلاقیت هیجانی (یگانگی، نوع آوری و اثربخشی) تبیین شده است.

جدول ۶. آزمون ANOVA برای معناداری مدل رگرسیون شکوفایی معلم بر اساس مؤلفه های خلاقیت هیجانی (نوع آوری، اثربخشی و یگانگی)

	مجموع مجزورات (SS)	درجه آزادی	میانگین مجزورات (MS)	F	معنی داری
رگرسیون (R)	۴۶۰۴۰/۸۱	۳	۱۵۳۴۶/۹۳	۴۲/۰۶	۰/۰۰۰۵
باقیمانده (E)	۱۰۶۵۳۱/۹۱	۲۹۲	۳۶۴/۸۳		
کل (T)	۱۵۲۵۷۲/۷۲	۲۹۵			

طبق جدول مقدار آماره F برابر با ۴۲/۰۶ است که از لحاظ آماری معنادار است ($P < ۰/۰۵$)؛ بنابراین نتیجه آن بیانگر این است که بین متغیرهای پیش بین و ملاک رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول ۷. ضرایب رگرسیون شکوفایی بر اساس مؤلفه های خلاقیت هیجانی (نوع آوری، اثربخشی و یگانگی)

	ضریب غیر استاندارد		ضریب استاندارد	t	معنی داری
	B	خطای استاندارد			
مقدار ثابت	۸۶/۰۹	۹/۷۴		۸/۸۳	۰/۰۰۰۵
یگانگی	۲/۹۶	۰/۵۰	۰/۳۲۴	۵/۸۸	۰/۰۰۰۵
نوع آوری	۱/۳۵	۰/۳۹	۰/۱۹۶	۳/۴۲	۰/۰۰۰۵
اثربخشی	۱/۰۵	۰/۳۳	۰/۱۷۸	۳/۱۳	۰/۰۰۰۲

جدول بالا سهم هریک از مؤلفه های خلاقیت هیجانی (یگانگی، نوع آوری و اثربخشی) را نشان می دهد. همه متغیرهای وارد شده معنی دار هستند. بتای استاندارد در مؤلفه های یگانگی، نوع آوری و اثربخشی به ترتیب برابر با ۰/۳۲۴، ۰/۱۹۶، ۰/۱۷۸ در سطح $P < ۰/۰۵$ معنی دار هستند.

جدول ۸. خلاصه مدل رگرسیون شکوفایی معلم بر اساس رویکردهای آموزشی دانش آموز محور و معلم محور

	R	R ²	R ² تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
دانش آموز محور	۰/۴۹	۰/۲۴۰	۰/۲۳۷	۱۹/۸۵
معلم محور	۰/۵۱۳	۰/۲۶۳	۰/۲۵۸	۱۹/۵۸

متغیر ملاک: شکوفایی

متغیر پیش بین: رویکردهای آموزشی دانش آموز محور و معلم محور

در جدول بالا خلاصه مدل رگرسیون شکوفایی بر اساس رویکردهای آموزشی دانش آموز محور و معلم محور آمده است. نتیجه نشان می دهد که ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰/۲۵۸ است. این نتیجه نشان می دهد که ۲۵/۸۵ درصد از شکوفایی معلم توسط رویکردهای آموزشی تبیین شده است.

جدول ۹. آزمون ANOVA برای معناداری مدل رگرسیون شکوفایی معلم بر اساس رویکردهای آموزشی

معنی داری	F	میانگین مجزورات (MS)	درجه آزادی	مجموع مجزورات (SS)	رگرسیون (R)
۰/۰۰۰۵	۵۲/۳۱	۲۰۰۷۳/۵۲	۳	۴۰۱۴۷/۰۵	
		۳۸۳/۷۰	۲۹۲	۱۱۲۴۵/۶۷	باقیمانده
			۲۹۵	۱۵۲۵۷۲/۷۲	کل (T)

طبق جدول مقدار آماره F برابر با ۵۲/۳۱ است که از لحاظ آماری معنادار است ($P < ۰/۰۵$)؛ بنابراین نتیجه آن بیانگر این است که بین متغیرهای پیش بین و ملاک رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول ۱۰. ضرایب رگرسیون شکوفایی بر اساس رویکردهای آموزشی

معنی داری	t	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	ضریب غیر استاندارد	B
		β			
۰/۰۰۰۵	۱۲/۲۱		۷/۹۷۵	۹۷/۴۰	مقدار ثابت
۰/۰۰۰۵	۵/۷۵	۰/۳۶۹	۰/۲۰۵	۱/۱۸	دانش آموز محور
۰/۰۰۰۳	۳/۰۳۲	۰/۱۹۴	۰/۲۳۰	۰/۶۹۸	معلم محور

جدول بالا سهم هریک از رویکردهای دانش آموز محور و معلم محور را نشان می دهد. هر دو رویکرد آموزشی معنی دار هستند. بتای استاندارد در دانش آموز محوری و معلم محوری به ترتیب برابر با ۰/۳۶۹، ۰/۱۹۴ در سطح $P < ۰/۰۵$ معنی دار هستند.

بحث و نتیجه گیری

بر اساس نتیجه تجزیه و تحلیل داده ها، فرضیه اصلی تحقیق تأیید شد و نتیجه بیانگر این بود که متغیرهای حمایت اجتماعی، خلاقیت هیجانی و رویکرد آموزشی دانش آموز محور توانایی پیش بینی شکوفایی معلم را دارند. بررسی فرضیه اصلی نتایج پژوهش های گذشته در قالب فرضیه های فرعی مطرح می شود.

فرضیه: شکوفایی معلم بر اساس مؤلفه های خلاقیت هیجانی (یگانگی، نوع آوری و اثربخشی) پیش بینی می شود.

بر اساس تجزیه و تحلیل، این فرضیه تحقیق تأیید شد. نتیجه بیانگر این است که شکوفایی معلم بر اساس مؤلفه های خلاقیت هیجانی (یگانگی، نوع آوری و اثربخشی) قابل پیش بینی است. نتیجه تحقیق با یافته های پژوهش گذشته که در این حیطه انجام گرفته اند، همسو است. نتیجه معادلات ساختاری پژوهش محمدجانی، رضایی، محمدی فر و هژریان (۱۳۹۹) نشان داد که غایت نگری با انگیزه شکوفایی رابطه مثبت معنی داری دارد. همچنین متغیرهای شرایط زمینه ای و متغیر شرایط واسطه ای و انگیزه شکوفایی بر شکوفایی تأثیر دارد و متغیر خود مدیریتی نیز نقش واسطه ای دارد. نتایج مطالعه عظیمیان و عجم (۱۳۹۸) نشان داد که بین خلاقیت هیجانی و عدالت آموزشی معلمان رابطه معنی داری وجود ندارد. نتایج مطالعه هژریان، رضایی، بیگدلی، نجفی و همکاران (۱۳۹۷) درباره شکوفایی معلمان حاکی از این بود که ۵۳/۶ درصد معلمان شکوفا؛ ۴۱/۸ درصد نسبتاً شکوفا و ۴/۶ درصد

از معلمان علائم پژمرده بودن را نشان می‌دادند. نتایج مطالعه فیوریلی، آلبانیز، گابولا (۲۰۱۷) نشان داد که معلمان در معرض خطر احساسات ناخوشایند بسیار شدید در رابطه با سندرم فرسودگی شغلی خود قرار دارند. علاوه بر این، حمایت اجتماعی دریافتی با علائم فرسودگی شغلی نقش واسطه‌ای دارد. اوریول، آموتیو، مندوزا (۲۰۱۶) در مطالعه خود نشان داد که ایجاد سطوح بالای تمایل به خلاقیت هیجانی، فعال شدن هیجان‌های مثبت مانند قدردانی، عشق و امید را در کلاس افزایش می‌دهد. علاوه بر این، خلاقیت هیجانی، انگیزش درونی و پیشرفت تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند. مطالعه فرولوا و نووسلوا (۲۰۱۵) حاکی از این بود که خلاقیت هیجانی می‌تواند به عنوان یکی از مکانیسم‌های افزایش سرسختی در موقعیت‌های دشوار زندگی غیراستاندارد باشد که خارج از محدوده تجربیات عمومی زندگی است.

در تبیین یافته مبنی بر نقش خلاقیت هیجانی در شکوفایی معلم، آوریل و توماس نالز (۱۹۹۲) بیان می‌کنند که افرادی که خلاقیت هیجانی در آنان بیشتر است، در مقایسه با افراد دیگر برای شناسایی هیجانات خود زمان صرف می‌کنند و تلاش می‌کنند توجه و مراقبت بیشتری به هیجان‌های مختلف خود داشته باشند و همین‌طور سعی می‌کنند هیجان‌های دیگران را بشناسند. این عامل باعث می‌شود روابط بین فردی او گسترش یابد. همچنین این افراد در بیان هیجان‌های خود به شکل غیرکلامی و کلامی توانمند هستند و راه‌حل‌های خلاقانه برای حل تعارضات بین فردی پیدا می‌کنند. به همین ترتیب این افراد کمتر تحت تسلط دیگران قرار می‌گیرند و استقلال اجتماعی دارند و بهتر از دیگران در تنظیم هیجانی عمل می‌کنند (جوکار و البرزی، ۱۳۸۹). در نتیجه معلمی که خلاقیت هیجانی در او بیشتر است، در مقایسه با دیگران بهتر و روشمند با دیگران یعنی دانش‌آموزان، همکاران و مدیران رابطه برقرار می‌کند و توانمندی او در ایجاد رابطه بین فردی بیشتر است. زمانی که توانمندی معلم در ایجاد رابطه و حفظ آن بیشتر باشد، حس خوشایندی را تجربه می‌کند و این عامل باعث می‌گردد سلامت روانی او افزایش یابد و در نتیجه حس شکوفایی در او شکل بگیرد.

فرضیه: شکوفایی معلم براساس رویکردهای آموزشی دانش‌آموز محور و معلم محور پیش‌بینی می‌شود.

بر اساس تجزیه و تحلیل، این فرضیه تحقیق تأیید شد. نتیجه بیانگر این است که شکوفایی معلم بر اساس رویکردهای آموزشی دانش‌آموز محور و معلم محور قابل پیش‌بینی است. نتیجه تحقیق با یافته‌های پژوهش گذشته که در این حیطه انجام گرفته‌اند، همسو است. یافته‌های تحقیق پای خسته، جودی دمیرچی، شاه‌پسند و اسماعیلی (۱۳۹۹) بیانگر این مطلب بود که هر اندازه راهبردهای تدریس که آموزشگران در کلاس استفاده می‌کنند خودکارآمدی آنان نیز افزایش پیدا می‌کند. ناظمیان (۱۳۹۹) در تحقیق خود به مقایسه اثربخشی راهبردهای نوین آزمایشگاهی و روش‌های معلم محوری بر پیشرفت تحصیلی پرداختند. نتیجه مطالعه نشان داد که تأثیرگذاری روش‌های نوین آزمایشگاهی در مقایسه با روش‌های معلم محوری بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بیشتر است. پژوهش دیناروند و گلزاری (۱۳۹۸) نشان داد که میزان خودکارآمدی و همچنین نگرش حرفه‌ای معلمان در گروه تدریس به روش معکوس بیشتر از گروه روش تدریس سنتی بود. کرایدر (۲۰۲۲) مطالعه‌ای با هدف بررسی تجربیات معلمان با پرما و بررسی ادراکات آن‌ها از تأثیر این تجربیات بر کیفیت آموزش آن‌ها به روش کیفی انجام دادند. نتایج نشان داد که مداخله‌های خودمراقبتی، تقسیم‌بندی، دیدگاه، قرار گرفتن در مسیر خود، فعالیت‌های فوق برنامه، ارتباطات فراتر از برنامه درسی، ارتباط با دانش‌آموزان، رفاقت با همکاران، روابط شخصی، تأثیر درک شده از رشد شخصی دانش‌آموزان، مشارکت دانش‌آموز/هیجان برای

یادگیری، ایجاد تفاوت مورد اهمیت قرار گرفته است. آياز و سیکرت (۲۰۱۵) در پژوهش خود نشان دادند که استفاده از راهبردهای ساختن گرایي در آموزش به دانش آموزان، باعث افزایش میزان یادگیری آنها در دروس مختلف می شود.

در تبیین نقش رویکردهای آموزشی در شکوفایی معلم به خصوص رویکرد آموزشی دانش آموز محور می توان گفت که در رویکرد آموزشی دانش آموز محور، تعامل بین دانش آموزان و معلم فراهم است و معلم بر کیفیت و چگونگی آموزش دانش آموزان نظارت دارد و آنان را بر کشف راه حل ها راهنمایی می کند. دانش آموزان در این رویکرد بیشتر بحث و گفتگو می کنند و با یکدیگر درباره راه حل ها تبادل نظر دارند. علاوه بر این در این رویکرد معلم تلاش نمی کند تا دیدگاهش را به دانش آموزان تحمیل نماید و معلم زمینه را طوری فراهم می کند تا دانش آموزان خود به درک و بینش بهتری نسبت به مسائل برسند؛ اما در رویکرد معلم محوری، معلمان تلاش می کنند تا برای انتقال دانش و اطلاعات به دانش آموزان برنامه ریزی کنند و کلاس را برای یادگیری اطلاعات آماده کنند (قاسمی و همکاران، ۱۳۹۹)؛ بنابراین به نظر می رسد در رویکرد آموزشی دانش آموز محور نسبت به معلم محوری دانش آموزان توانمندتری از نظر توانایی خودتنظیمی، یادگیری و افزایش توانایی های ذهنی پرورش دهند. این عمل باعث می گردد که دانش آموزان در پیشرفت تحصیلی و زندگی عملی بهتر عمل کنند و به موفقیت های قابل توجهی برسند. به تبع پیشرفت دانش آموزان، معلمان حس خوشایندی از مفید بودن را تجربه می کنند و این عامل باعث می گردد، سلامت روان و شکوفایی در آنان بیشتر گردد.

منابع

- ابراهیمی قوام، صغری (۱۳۷۱). بررسی اعتبار سه مفهوم منبع کنترل، عزت نفس و حمایت اجتماعی. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران.
- ابوطالبی، فاطمه؛ خامسان، احمد و راستگو مقدم، میترا (۱۳۹۷). رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده با بهزیستی ذهنی و پیشرفت تحصیلی دختران پیش دانشگاهی. فصلنامه روانشناسی تربیتی، ۱۴(۴۸)، ۴۱۱-۴۱۷.
- احمدی، ابراهیم (۱۳۹۱). رابطه همخوانی احساس و ابراز هیجان مثبت با سلامت روانی، بررسی کارکرد اجتماعی هیجان. تحقیقات روانشناختی، ۴(۱۴)، ۱-۱۷.
- اسماعیلی شه میرزادی، سیما؛ خوشه مهری، گیتی؛ مرادیان سرخکلاهی، منور؛ مسلمی، زینب و وکیلی کرگانه رود، مهتاب (۱۳۹۲). حمایت اجتماعی و سلامت عمومی معلمان زن. جامعه شناسی آموزش و پرورش، ۵(۲)، ۳۷-۵۹.
- اوسپید، مهدیه؛ رئیسی، محمد و ایرانی، عبدالله (۱۳۹۹). بررسی رابطه خلاقیت و ویژگی های شخصیتی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره دوم ابتدایی آموزش و پرورش شهرستان رودان. فصلنامه رویکردی نو در علوم تربیتی، ۲(۱)، ۲۸-۱۹.
- پای خسته، پریسا؛ جودی دمیرچی، میلاد؛ شاه پسند، محمد رضا و اسماعیلی، نجمیه (۱۳۹۹). پیش بینی خودکارآمدی تدریس آموزگاران کشاورزی، بر مبنای راهبردهای تدریس. مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، ۲(۴)، ۸۳۳-۸۴۹.
- ثابت، مهرداد (۱۳۹۴). هنجاریابی آزمون خلاقیت هیجانی آوریل. فصلنامه علمی- پژوهشی ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۲(۲)، ۷۷-۹۵.

- جهان‌نیده، جواد و سعدی پور، اسماعیل (۱۴۰۰). مقایسه اثربخشی روش تدریس همیاری و روش تدریس کاوشگری بر خلاقیت دانش‌آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی. پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، ۲(۴۱)، ۱۹۰-۲۰۲.
- جوکار، بهرام و البرزی، محبوبه (۱۳۹۴). رابطه ویژگی‌های شخصیت با خلاقیت هیجانی و خلاقیت شناختی. مطالعات روانشناختی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهراء، ۶(۱)، ۹۰-۱۰۹.
- حسن مرادی، نرگس (۱۳۹۵). تحلیل محتوای کتاب درسی. تهران: انتشارات آبیژ.
- دیناروند، علی و گلزاری، زینب (۱۳۹۸). تأثیر روش تدریس معکوس بر نگرش حرفه‌ای و خودکارآمدی معلمان. نشریه علمی فناوری آموزش، ۱۴(۱)، ۱۴۷-۱۵۶.
- رجبی، غلامرضا (۱۳۹۴). بررسی رابطه عزت نفس و حمایت اجتماعی با سلامت روان در دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز، مجله مطالعات روانشناسی تربیتی، ۲۱، ۸۳-۱۰۴.
- رحمانی، سوده؛ کدیور، پروین؛ صرامی، غلامرضا و حجازی، الهه (۱۳۹۵). پیش‌بینی خلاقیت بر مبنای متغیرهای فردی و بافتی نظریه سرمایه گذاری استرنبرگ. فصلنامه روانشناسی شناختی، ۴(۲-۱)، ۴۳-۵۱.
- رضایی، علی محمد؛ حسینی، سیده زینب؛ مک وند حسینی، شاهرخ و اکبری بلوطبنگان، افضل (۱۳۹۶). رابطه خلاقیت هیجانی و خودکارآمدی با عملکرد تحصیلی، نقش میانجی انگیزه پیشرفت. فصلنامه علمی، پژوهشی ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۴(۳)، ۳۳-۵۳.
- زکی، محمد علی (۱۳۸۷). پایایی و روایی مقیاس حمایت اجتماعی در دانشجویان دانشگاه های اصفهان. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۱۴(۴)، ۴۳۹-۴۴۶.
- زیرک، مهدی؛ عباسپور، محمدرضا؛ زمانی طبقه‌دهی، عباس؛ صادقی (۱۳۹۷). نقش خلاقیت هیجانی و هوش اخلاقی در عملکرد شغلی معلمان مقطع متوسطه شهرستان زاوه. مدیریت آموزشی، ۵۱(۱۲۹-۱۴۴).
- سیف، علی اکبر (۱۳۹۵). روانشناسی پرورشی نوین، روانشناسی آموزش و یادگیری. تهران: نشر دوران.
- شبانی فر، رضا (۱۴۰۰). بررسی فرسودگی شغلی معلمان با توجه به نقش واسطه‌ای خود کنترلی و حمایت اجتماعی در همه گیری کرونا. فصلنامه مدیریت و چشم انداز آموزش، ۳(۳)، ۹۰-۱۱۱.
- شریفیان، محمد حسین؛ فتح‌آبادی، جلیل؛ شکری، امید و قنبری، سعید (۱۳۹۸). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه شکوفایی (پرما) در معلمان. فصلنامه علمی پژوهشی علوم روانشناختی، ۱۸(۷۹)، ۷۶۵-۷۷۲.
- صمدی، افسانه (۱۳۹۸). چالش های موجود در آموزش زیست شناسی و نقش خلاقیت در افزایش یادگیری. فصلنامه علمی پژوهشی آموزش در زیست شناسی، ۱(۱)، ۱۵-۳۰.
- عبداللهی طرزجان، زهرا. (۱۳۹۳). بررسی رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده، خودکارآمدی و درگیری شناختی دانشجویان کارشناسی دانشگاه یزد. پایان نامه ارشد، دانشگاه یزد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی
- عجم، علی اکبر؛ بادنوا، صدیق؛ عبداللهی، مجید و مومنی مهموئی، حسین (۱۳۹۵). رابطه بین خلاقیت هیجانی با اشتیاق تحصیلی دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی گناباد. پژوهش در آموزش علوم پزشکی، ۸(۴)، ۱۱-۱۸.

- عظیمیان، مینا و عجم، علی اکبر (۱۳۹۸). بررسی رابطه بین خلاقیت هیجانی و عدالت آموزشی در بین معلمان مقطع ابتدایی شهر بشرویه. مجله پژوهش‌های معاصر در علوم و تحقیقات، ۱(۱)، ۸۴-۹۵.
- فتحی، آیت اله و شریفی رهنمو، سعید (۱۳۹۹). پیش‌بینی میزان خلاقیت سازمانی کارکنان بر اساس نوع رهبری تحول آفرین. فصلنامه علمی دانش انتظامی همدان، ۷(۲)، ۱۳-۲۴.
- قاسمی، علی؛ کدیور، پروین؛ کرامتی، هادی و عرب زاده، مهدی (۱۳۹۹). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه تجدید نظر شده رویکرد معلم به تدریس تریگول. مجله مطالعات روانشناختی، ۱۶(۳۹)، ۵۳-۷۶.
- قدسی، احمد؛ طالع پسند، سیاوش؛ محمدی فر، محمد علی و رضایی، علی محمد (۱۳۹۷). ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس هیجان کلاسی. مطالعات روانشناسی تربیتی، ۱۵(۲۹)، ۲۰۹-۲۳۶.
- قدم پور، عزت اله؛ منصوری، لیلا و بکدلی نصرآباد، حدیث (۱۳۹۶). نقش ابعاد حمایت اجتماعی در پیش‌بینی اشتیاق شغلی معلمان زن مدارس استثنایی دوره ابتدایی شهر اهواز. فصلنامه علمی پژوهشی زن و فرهنگ، ۹(۳۳)، ۶۳-۷۵.
- کرمی، آزاد الله و علی آبادی، خدیجه (۱۳۹۱). نقش خلاقیت در پیش‌بینی تفکر انتقادی و شادکامی. ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۲(۲)، ۴۹-۶۹.
- کلدی، علیرضا و سلحشوری، پروانه (۱۳۹۱). بررسی تأثیر حمایت اجتماعی بر توانمندسازی زنان. مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، ۴(۴)، ۸-۲۲.
- کوشکی، شیرین (۱۳۹۲). هیجان و رفتار نועدوستی در دانشجویان. تحقیقات روانشناختی، ۵(۱۹)، ۱-۱۴.
- گروسی، سعیده و خداپرست، زهرا (۱۳۹۳). رابطه حمایت اجتماعی عملکردی با چگونگی کیفیت زندگی زنان متأهل شهر کرمان پس از زایمان. مجله مطالعات اجتماعی ایران، ۸(۲)، ۱۰۳-۱۲۶.
- محمدی پویا، فرامرز؛ محمدی پویا، سهراب؛ زارعی، احمد و خسروی، مهدیه (۱۳۹۸). رابطه باورهای معرفت شناختی و فلسفه های آموزشی با رویکردهای تدریس دانشجو معلمان. فصلنامه علمی تدریس پژوهی، ۷(۳)، ۲۹-۵۱.
- محمدجانی، هیوا؛ رضایی، علی محمد؛ محمدی فر، محمد علی و هژبریان (۱۳۹۹). پیش‌بینی شکوفایی معلمان بر اساس مؤلفه‌های الگوی روانشناختی شکوفایی انسان. مجله علوم روانشناختی، ۱۹(۹۵)، ۱۴۳۹-۱۴۵۲.
- مرادی، احمد و قبادی، کبری (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش خلاقیت بر مهارت حل مساله و مقایسه با روش بازی در کودکان پیش دبستانی. مجله علوم روانشناختی، ۱۹(۸۵)، ۵۷-۶۹.
- مرادی، مهرناز؛ خانجانی، مهدی و عسگری، محمد (۱۴۰۰). رابطه توانمندی های منش، تناسب شغلی و مشغولیت شغلی با بهزیستی سازمانی در سازمان تامین اجتماعی. فصلنامه علمی - پژوهشی روانشناسی کاربردی، ۱۵(۳)، ۴۴۹-۴۷۶.
- موسی پور، بتول (۱۳۹۶). میزان توجه به عوامل خلاقیت گیلفورد در کتاب ریاضی ۱ پایه دهم (رشته های ریاضی و تجربی). پوش در آموزش علوم پایه، ۳(۴)، ۱۲-۲۰.
- ناظمیان، صدیقه (۱۳۹۹). مقایسه ی تأثیر روش‌های نوین آزمایشگاهی آموزش علوم تجربی بر انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه ی هفتم. فصلنامه پوش در آموزش علوم پایه، ۶(۲۰)، ۱۰-۲۲.

- نبوی، صادق؛ سهرابی، فرامرز؛ افروز، غلامعلی؛ دلاور، علی و حسینیان، سیمین (۱۳۹۶). پیش‌بینی سلامت روان معلمان بر اساس متغیرهای خودکارآمدی و حمایت اجتماعی، فصلنامه علمی پژوهشی، آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، ۵(۲)، ۱۲۹-۱۳۸.
- نعمتی، مجید و ترقی گشتی، محسن (۱۳۹۷). رابطه بین خلاقیت، انگیزه و صحت و شیوایی گفتار برای فراگیران زبان خارجی. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی، ۸(۱)، ۲۷۱-۲۹۹.
- هزبریان، هانیه؛ رضایی، علی محمد؛ بیگدلی، ایمان...؛ نجفی، محمود و محمدی فر، محمدعلی (۱۳۹۷). شکوفایی معلمان شهر تهران و متغیرهای جمعیت‌شناختی اثرگذار بر آن. نشریه راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، ۱۱(۲)، ۲۵-۳۸.
- Alegre-Cruz, P. D. (2018). *Acculturation, perceived social support, coping among adult overseas military families during deployment* (Doctoral dissertation, Capella University).
- Angayarkanni, R. (2021). Factors influencing job satisfaction among teachers: Using Garrett Ranking Method. *Ilkogretim Online*. 20(1), 2702-2707.
- Averill, J., & Nunley, E. (2010). Neurosis: The dark side of emotional creativity. *The dark side of creativity*, 255-276.
- Ayaz, M., Secret, F. (2015) "Investigating the effects of constructivist learning approach on students' academic achievement" a meta-analytic study. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 14(4), 1-10.
- Bas, G., & Kivildim, Z. S. (2021). Traditional, Cooperative, Constructivist, and Computer-Assisted Mathematics Teaching: A Meta-Analytic Comparison Regarding Student Success. *International Journal of Technology in Education*, 4(3), 464-490.
- Boniwell, I., & Tunariu, D (2019). Positive psychology: Theory, research and applications. McGraw Hill Open University Press.
- Burić, I., Penezić, Z., & Sorić, I. (2017). Regulating emotions in the teacher's workplace: Development and initial validation of the teacher emotion-regulation scale. *International Journal of Stress Management*, 24(3), 217-246.
- Butler, J., & Kern, M. L. (2016). The PERMA-Profil: A brief multidimensional measure of flourishing. *International Journal of Wellbeing*, 6, 1
- Bynum, J. A. (2019). *Leadership Styles and the Well-Being of Special Education Teachers* (Doctoral dissertation, Grand Canyon University).
- Čábelková, I., Strielkowski, W., Rybakova, A., & Molchanova, A. (2020). Does Playing Video Games Increase Emotional Creativity?. *International journal of environmental research and public health*, 17(7), 2177.
- Charyton, C., Elliott, J.O., Lu, B., Moore, J.L. (2009). The impact of social support on health related quality of life in persons with epilepsy. *Epilepsy Behav*, 16(4), 640-5.
- Crider, J. S. (2022). *Teachers Experiences with Positive Emotion, Engagement, Relationships, Meaning, and Achievement (PERMA): A Qualitative Interview Study* (Doctoral dissertation, Piedmont University).
- Csikszentmihalyi, M. & Shernoff, D.J. (2008). Flow in Schools. I. Gilman, R., Heubner, E.S & Furlong, M. (Eds.). (2008), Handbook of positive psychology in the schools. New Jersey: Erlbaum.
- Ecevit, T., & Özdemir, P. (2020). Determination of Science and Primary Teachers' Teaching and Learning Conceptions and Constructivist Learning Environment Perceptions. *International Journal of Progressive Education*, 16(3), 142-155.

- Fiorilli, C., Albanese, O., Gabola, P., & Pepe, A. (2017). Teachers' emotional competence and social support: Assessing the mediating role of teacher burnout. *Scandinavian journal of educational research*, 61(2), 127-138.
- Fix, M., Ritzen, H., Kuiper, W., & Pieters, J. (2020). Make my day! Teachers' experienced emotions in their pedagogical work with disengaged students. *Journal of Pedagogy/Pedagogicky Casopis*, 11(2), 5-24.
- Frolova, S. V., & Novoselova, K. I. (2015). Emotional creativity as a factor of individual and family psychological wellbeing. *International Annual Edition of Applied Psychology: Theory, Research, and Practice*, (2), 30-43.
- González-Zamar, M. D., & Abad-Segura, E. (2021). Emotional Creativity in Art Education: An Exploratory Analysis and Research Trends. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(12), 6209.
- Granville-Chapman, K. (2021). How could school leaders improve the flourishing of teaching staff? [PhD thesis]. University of Oxford.
- Hajli, M. N., Shanmugam, M., Hajli, A., Khani, A. H., & Wang, Y. (2015). Health care development: integrating transaction cost theory with social support theory. *Informatics for Health and Social Care*, 40(4), 334-344.
- Helms, R. C. (2021). *Positive Psychology Effects on Middle School Physical Education Grades, Attendance, and Discipline* (Doctoral dissertation, Lindenwood University).
- Hetzroni, O., Agada, H., & Leikin, M. (2019). Creativity in autism: an examination of general and mathematical creative thinking among children with autism spectrum disorder and children with typical development. *Journal of autism and developmental disorders*, 49(9), 3833-3844.
- Hoy WK, Tarter CJ. Positive Psychology and Educational Administration. *Educ Adm Q*. 2011;47(3):427-45.
- Huppert, F. A. (2009). Psychological well-being: Evidence regarding its causes and consequences. *Applied psychology: health and well-being*, 1(2), 137-164.
- Ju, C., Lan, J., Li, Y., Feng, W., & You, X. (2015). The mediating role of workplace social support on the relationship between trait emotional intelligence and teacher burnout. *Teaching and teacher education*, 51, 58-67.
- Kamphorst, J. C. (2018). Multidisciplinary Cooperation by Students in a European University of Applied Sciences. *Journal of University Teaching and Learning Practice*, 15(1), 5.
- Kara, M. (2019). A Literature Review: The Usage of Constructivism in Multidisciplinary Learning Environments, *International Journal of Academic Research in Education*, 4(1-2), 19-26. DOI: 10.17985/ijare.520666
- Kern, M.L., Waters, L., Adler, A., White, M. (2014). Assessing Employee Wellbeing in Schools Using a Multifaceted Approach. Associations with Physical Health, Life Satisfaction, and Professional Thriving. *Psychology*, 5(6), 500-13.
- Keyes, C. L. M. (2007). Promoting and protecting mental health as flourishing: A complementary strategy for improving national mental health. *American Psychologist*, 62, 95-108.
- Khalaf, B. K., Zin, M., & Bt, Z. (2018). Traditional and Inquiry-Based Learning Pedagogy: A Systematic Critical Review. *International Journal of Instruction*, 11(4), 545-564.
- Khaw, D., & Kern, M. (2014). A cross-cultural comparison of the PERMA model of well-being. *Undergraduate Journal of Psychology at Berkeley, University of California*, 8(1), 10-23.

- Kiraly, D. (2017). Project-based learning: A case for situated translation. *Meta: Journal des traducteurs* Meta:/Translators' Journal, 50(4), 1098-1111.
- Kun, Á., Balogh, P., & Krasz, K. G. (2017). Development of the work-related well-being questionnaire based on Seligman's PERMA model. *Periodica Polytechnica Social and Management Sciences*, 25(1), 56-63.
- Kuška, M., Trnka, R., Mana, J., & Nikolai, T. (2020). Emotional creativity: A meta-analysis and integrative review. *Creativity Research Journal*, 32(2), 151-160.
- Lourel, M., Hartmann, A., Closon, C., Mouda, F., & Petric-Tatu, O. (2013). Social support and health: An overview of selected theoretical models for adaptation. *Social support, gender and culture, and health benefits*, 1-20.
- Lyubomirsky, S., Sheldon, K. M., & Schkade, D. (2005). Pursuing happiness: The architecture of sustainable change. *Review of general psychology*, 9(2), 111-131.
- MacIntyre, P. D., & Vincze, L. (2017). Positive and negative emotions underlie motivation for L2 learning. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 7(1), 61-88.
- Mahasneh, A. M., & Gazo, A. M. (2019). Effect of the training program to improve emotional creativity among undergraduate students. *Psychology in Russia: state of the aRt*, 12(3), 137-148.
- María, R., & Luisa, R. (2016). A Review of the Traditional and Current Language Teaching Methods.
- Milena, V. Z., & Petra, P. P. (2021). Cognitive constructivist way of teaching scientific and technical contents. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education*, 9(1), 23-36.
- Oriol, X., Amutio, A., Mendoza, M., Da Costa, S., & Miranda, R. (2016). Emotional creativity as predictor of intrinsic motivation and academic engagement in university students: the mediating role of positive emotions. *Frontiers in psychology*, 7, 1243.
- Park, J., & Baumeister, R. F. (2017). Meaning in life and adjustment to daily stressors. *The Journal of Positive Psychology*, 12(4), 333-341.
- Pekrun, R. (2006). The control- value theory of achievement emotions: Assumptions, corollaries, and Implications for educational research and practice. *Educational Psychology Review*, 18(4), 315-341.
- Ramsey, N. (2021). *Positive Psychology Coaching and Its Influence on Leadership Advancement from the Perspective of Executive Women* (Doctoral dissertation, The Chicago School of Professional Psychology).
- Reeve, J. (2015). *Understanding motivation and emotion* (6th ed.) Hoboken, NJ: Wiley.
- Rothmann, S., & Redelinghuys, K. (2020). Exploring the prevalence of workplace flourishing amongst teachers over time. *SA Journal of Industrial Psychology*, 46(1), 1-7.
- Sandstrom, G. M., & Dunn, E. W. (2014). Social interactions and well-being: The surprising power of weak ties. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 40(7), 910-922.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. New York: Free Press.
- Shah, R. K. (2019). *Effective Constructivist Teaching Learning in the Classroom*. *Online Submission*, 7(4), 1-13.
- Sproles, K. K. (2018). *The Flourishing School: School-Level Factors That Impact Teacher Flourishing* (Doctoral dissertation, University of Oregon).

- Taber, K. S. (2019). Constructivism in education: Interpretations and criticisms from science education. In *Early childhood development: Concepts, methodologies, tools, and applications* (pp. 312-342). IGI Global.
- Tanaka, N. L. (2020). *Emotions and Well-Being in Twitter Professional Development: a Content Analysis of Social Media Data* (Doctoral dissertation, University of Hawai'i at Manoa).
- Tarabakina, L.V., Ilaltdinova, E.Y., Lebedeva, I.V., Tat'yana, L.S. (2015). Emotional creativity as a resource of communicative competence of students. *Mediterr. J. Soc*, 6, 175–180
- Thompson, C. M. (2015). Constructivism in the art classroom: Praxis and policy. *Arts Education Policy Review*, 116(3), 118-127.
- Turner, K. & Theilking, M. (2019b). How teachers find meaning in their work and effects on their pedagogical practice. *Australian Journal of Teacher Education*, 44(9), 70–88.
- Tyng, C. M., Amin, H. U., Saad, M. N., & Malik, A. S. (2017). The influences of emotion on learning and memory. *Frontiers in psychology*, 8, 1454.
- Winston, C. N. (2016). An existential-humanistic-positive theory of human motivation. *The Humanistic Psychologist*, 44(2), 142–163.
- Zubaidah, R. A., Haryono, S., & Udin, U. (2021). The Effects of Principal Leadership and Teacher Competence on Teacher Performance: The Role of Work Motivation. *Quality-Access to Success*, 22(180).